

บทความวิชาการ

การทำงานของ “สมอง” ที่ถูกสื่อสารผ่านซีรีส์ Brain Works สืบสมองเจาะคดีเดือด

พรรษา รอดอาตม์¹

Received 22 March 2025

Revised 29 June 2026

Accepted 30 June 2026

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาซีรีส์เรื่อง Brain Works เพื่อวิเคราะห์การสื่อสารข้อมูลเชิงประสาทวิทยาศาสตร์ (Neuroscience) และโรคทางสมองผ่านซีรีส์ โดยพิจารณาจากปัจจัยด้านความเสี่ยงทางสังคม รูปแบบการนำเสนอ สารบันเทิง (Edutainment) และการเล่าเรื่อง (Narrative)

ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นประเด็นสำคัญ คือ ความเสี่ยงทางสังคมทุกคนมีโอกาสเผชิญกับโรคทางสมองอย่างเท่าเทียมกัน แนวทางการนำเสนอเน้นความชัดเจนและกระตุ้นด้วยความกลัว เทคนิคการเล่าเรื่องใช้นักแสดงชื่อดังระดับสากล รูปแบบการนำเสนอหลากหลาย ได้แก่ ประสาทวิทยาศาสตร์ด้านสมอง รัก ตลก เศร้า โศกนาฏกรรม อาชญากรรม สืบสวน เนื้อหาเป็นความเป็นสากล มีกลยุทธ์การออกอากาศรองรับทุกช่องทางสื่อ ใช้แอนิเมชันช่วยอธิบายการออกแบบตัวละครอิงตามการทำงานของสมอง และผู้ต้องสงสัยมีอายุตั้งแต่ 7 ปี ไปจนถึงผู้ใหญ่

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายแก่ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรสาธารณสุข ตลอดจนผู้ผลิตและผู้บริหารสื่อ เพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนการผลิตซีรีส์แนวสารบันเทิงที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้คนในวงกว้าง

คำสำคัญ สังคมความเสี่ยง, เนื้อหา, การเล่าเรื่อง, รูปแบบการนำเสนอ, วิทยาศาสตร์ด้านประสาทวิทยา

¹ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, pansa20@hotmail.com

The workings of the “Brain” communicated through the Brain Works series

Pansa Rawd-ard¹

Abstract

This article examines Brain Works to analyze how neuroscience and brain diseases are communicated to viewers.

The findings show that brain diseases are framed as risks that can affect anyone, while the narrative combines clear explanations and fear, edutainment, and diverse genres - romance, comedy, tragedy, crime, and investigation - to engage audiences. The series also uses animation, character design based on brain functions, and well-known actors to simplify complex concepts.

Finally, this study provides policy recommendations for governments, public health organizations, the private sector, and media producers to support the development of effective edutainment content

Keywords: Risk society, Message, Narrative, Genre, Neuroscience

¹ Faculty of Journalism and Mass Communication, Thammasat University

บทนำ

จากกระแสประสาทวิทยากำลังถูกพูดถึงและตั้งคำถามในวงกว้าง ซีรีส์ Brain Works หรือสี่สมองเจาะคดีเดือด มีจุดเด่นที่การนำเสนอเนื้อหาที่อธิบายการทำงานของโรคภัยทางสมอง

อวังตอ ตัวละครในซีรีส์ Brain Works กล่าวว่า มนุษย์ คือ สิ่งมีชีวิตที่ใช้ชีวิตไปตามที่สมองถูกตั้งโปรแกรมไว้ สมองมนุษย์ ไม่มีวันก้าวข้ามขีดจำกัดนั้นได้ ในขณะที่ ดร.ชินฮารุ ตัวละครในซีรีส์ Brain Works กล่าวถึงสมองของมนุษย์มีข้อเสียไร้ที่สิ้นสุด ในขณะที่เดียวกันก็มีความอัจฉริยะไม่สิ้นสุดเช่นกัน

ซีรีส์ได้นำพาผู้รับชมรู้จักโรคทางสมองที่ไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก การนำเสนอแนวทางการรักษาโรค ให้ความสำคัญกับโรคไซโคพาทซึ่งเป็นหนึ่งในโรคสมองที่เกี่ยวข้องกับการก่ออาชญากรรม และสมมติฐานเกี่ยวกับไซโคพาทจะเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตที่เคยเชื่อกันหรือไม่

ซีรีส์เล่าเรื่องราวตัวละครผ่านการทำงานของสมองที่สะท้อนผ่านบุคลิกลักษณะของตัวละครที่แตกต่างกันใน 4 บุคลิกลักษณะ ได้แก่ สมองของการเห็นใจผู้อื่น (Altruistic Brain) สมองอัจฉริยะ (Extraordinary Brain) สมองซีกกังวล (Anxious Brain) และสมองเจ้าชู้/ รักสนุก (Hyper-sexuality Brain)

ซีรีส์ Brain Works หรือสี่สมองเจาะคดีเดือดกำกับโดย Lee Jin-Seo (이진서) ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ KBS2 (Korean Broadcasting System) สาธารณรัฐเกาหลี (South Korea) ทุกวันจันทร์และอังคาร เวลา 21.50 น. (เวลาเกาหลี) จำนวน 16 ตอน นำแสดงโดย Jung Yong Hwa (정용화) นักร้องวง CNBLUE (씨엔블루) คู่กับ Cha Tae Hyun (차태현)

Brain Works ออกอากาศในประเทศเกาหลีตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม 2566 - วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566 จากของรายงาน Nielsen Korea ผ่านการนำเสนอข้อมูลของเว็บไซต์ Soompi พบว่า Brain Works ได้รับความนิยมในการรับชม (Rating) จำนวน 16 ตอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.1%

สำหรับในประเทศไทย Brain Works ออกอากาศผ่าน Netflix (ปี

2024), True Korean More (วันเสาร์และอาทิตย์) และ MonoMax (ปี 2023) Brain Works เป็นซีรีส์นำเสนอประเภท(genre) คือ Science-themed Comedy-mystery Drama หรือวิทยาศาสตร์ ตลก และปริศนา ถือเป็นประเภทรายการ (Genre) ที่ผสมผสานได้หลากหลายและมีความน่าสนใจ

Brain Works เป็นซีรีส์เรื่องแรกของเกาหลีที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับศาสตร์ของสมองในแนวสนุกสนาน (อ้างอิงจาก www.soompi.com) ฆาตกรรม ความขัดแย้ง สืบสวนสอบสวนเพื่อจับคนร้าย โดยมีเนื้อหาหลักเกี่ยวกับการทำงานที่ผิดปกติของสมองที่ต้องการสื่อสารไปยังผู้รับชม เพื่อให้ผู้คนได้รู้จักโรคทางสมองที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน

บทความชิ้นนี้ ผู้เขียนได้ตั้งคำถามต่อซีรีส์ Brain Works ว่า มีการสื่อสารเนื้อหาเกี่ยวกับการทำงานของสมองและโรคภัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องผ่านความบันเทิงอย่างไร

วรรณกรรม

วรรณกรรมที่ผู้เขียนเลือกมานำเสนอพบงานในต่างประเทศและประเทศไทย ประกอบด้วย บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเนื้อหาด้านสุขภาพผ่านสื่อความบันเทิงในรูปแบบซีรีส์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ต่างประเทศ:

การศึกษาของ Public Broadcasting Service (2012) (อ้างอิง Van et al. (2021)) พบว่า Telenovelas ละครให้ความรู้ด้านสุขภาพที่ดีกับชุมชนลาติโน (Latino) ในทวีปละตินอเมริกา ได้แก่ การป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์ โรคหลอดเลือดสมองหรือสโตรก (Stroke) การป้องกันโรคหัวใจ โรคไตวายระยะสุดท้าย

Van et al. (2021) ได้ทำการศึกษา Use of Korean dramas to facilitate precision mental health understanding and discussion for

Asian Americans เพื่อศึกษาซีรีส์เกาหลีจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ It's Okay, It's Love (ถ้ารักกัน มันก็โอเค) Me Too, Flower (ป่วนหัวใจ ยัยโพลิต) และ Bubblegum (เติมรักด้วยใจเธอ) เป็นเครื่องมือสำคัญในการให้ความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับสุขภาพจิตที่ถูกต้องให้กับคนเอเชียเชื้อสายอเมริกันจำนวน 122 คน ผ่านการวิจัยเชิงคุณภาพในลักษณะของการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในประเด็นความเห็นอกเห็นใจ (Compassion), ภาวะซึมเศร้า (Depression), การตรวจ DNA เชิงลึก (Genetic Testing) เพื่อค้นหาแนวโน้มการเป็นโรครทางพันธุกรรมและการขอความช่วยเหลือ (Help-seeking) ผลการศึกษาพบว่า ซีรีส์ได้ทำให้พวกเขาได้รู้จักโรคที่ไม่ค่อยรู้จัก และได้รับข้อมูลที่ต้องเกี่ยวกับสุขภาพจิต

Shin Min-Hee (2024) ได้นำเสนอบทความ Korean dramas take lead in raising awareness for mental health หรือซีรีส์เกาหลีมีส่วนช่วยเพิ่มการตระหนักรู้ในเรื่องสุขภาพจิตได้ บทบาทของซีรีส์เกาหลี คือ ให้ความรู้ เกิดการตระหนักเกี่ยวกับสุขภาพจิต เช่น ภาวะซึมเศร้า โรคจิตเภท โรคย้ำคิดย้ำทำ นำเสนออาการเจ็บป่วย และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน เช่น Daily Dose of Sunshine หรือรับแดดอุ่น กรุ่นไอรัก (ออกอากาศในปี 2023 ผ่านเน็ตฟลิกซ์ (Netflix)) ได้รับความนิยมอันดับหนึ่งหลังจากออกอากาศไปในสัปดาห์แรก และได้รับความนิยมไปทั่วโลกในเวลาต่อมา ด้วยข้อมูลที่ต้องเป็นจริง ชัดเจน และเข้าใจง่าย ทำให้ผู้รับชมได้เกิดการเรียนรู้ว่าสัญญาณที่ทำให้รู้ว่าคุณรอบตัวกำลังประสบปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับสุขภาพจิตหรือไม่

ประเทศไทย:

การวิจัยเรื่อง “การสื่อสารสุขภาพ “ผู้มีภาวะแอสเพอร์เกอร์” ในซีรีส์ อูยองอู ทนายอัจฉริยะ (Extraordinary attorney Woo)” โดยกฤษชนก ทูลคำรักษ์ (Toolkhamrak, 2022) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับ ผู้มีภาวะแอสเพอร์เกอร์ ผลการศึกษาพบว่ากลยุทธ์ คือ 1. กลยุทธ์การให้ความบันเทิง สอดแทรกสาระเกี่ยวกับตัวละครที่มีภาวะแอสเพอร์

เกอร์ กลยุทธ์การเล่าเนื้อเรื่องในรูปแบบโรแมนติกและคอมเมดี้ (Romantic Comedy) ความรักก็รักก็รัก การก้าวข้ามผ่านอุปสรรคกว่าจะได้รักกัน และความตลกขบขัน 2. กลยุทธ์การเลือกตัวละครที่เป็นผู้หญิง มีความน่ารัก น่าทะนุถนอม มีความหลากหลายอารมณ์ ทำให้ตัวละครสามารถเข้าไปอยู่ในใจผู้รับชมได้ 3. กลยุทธ์การผลิตซีรีส์ ทำให้สามารถเล่าเรื่องให้แต่ละตอนมีความทั้งสุขและความทุกข์ปะปนกันไปตามโครงเรื่องที่จจะค่อยๆ เล่าเรื่องไปที่ละขั้น พร้อมกับสอดแทรกให้ผู้ชมค่อยๆ ได้รับความรู้เกี่ยวกับภาวะแอสเพอร์เกอร์ และ 4. กลยุทธ์ความบันเทิงตามสไตล์เกาหลี คือ การที่ตัวละครพระเอกมีความรักความปรารถนาดีต่อตัวละครนางเอก และการเล่าเรื่องที่เกี่ยวข้อกับการประกอบอาชีพ

มนทิรา ธาดาอำนวยชัย (Tada-amnuaychai, 2020) ได้ทำการศึกษาซีรีส์เกาหลีกับการสะท้อนภาพสังคมในปี 2563 ซีรีส์ในกลุ่มประเภทหัวข้อเรื่อง การแพทย์ ได้แก่ Hospital Playlist นำเสนอเคสของผู้ป่วยที่มีความยากในการรักษา การให้กำลังใจจากผู้ป่วยและญาติผู้ป่วยที่พักรักษาในหอผู้ป่วยรวมร่วมกัน ทำให้เข้าใจมิติต่าง ๆ ของแพทย์และโรงพยาบาลมากขึ้น และมีการนำเสนอการบริจาคอวัยวะสามารถช่วยต่อชีวิตให้คนป่วยที่ได้รับอวัยวะจากผู้บริจาค การบอกเล่าความเจ็บป่วยจากโรคร้าย ต้องรับการปลูกถ่ายอวัยวะ ส่งผลให้มีผู้รับชมบริจาคอวัยวะเพิ่มขึ้นหลังจากซีรีส์เรื่องนี้ออกอากาศ

วิธีการเรียบเรียง

แนวคิดที่ผู้เขียนนำมาวิเคราะห์ซีรีส์ Brain Works สีบสมองเจาะคดีเด็ด คือ แนวคิดสังคมความเสี่ยง (Risk Society) ตามที่ Ulrich Beck ได้นำเสนอว่าภายใต้ความทันสมัยที่เกิดขึ้น และขยายตัวผ่านกระแสการสร้างความทันสมัยระดับโลก (global modernization) ความเสี่ยงเป็นเงาตามตัวไม่ห่างเช่นกัน ความเสี่ยงกลายเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เกิดขึ้นได้ สามารถพบได้ภายในครอบครัว ทั้งนี้ การอธิบายความเสี่ยงได้มีการนำศาสตร์ต่าง ๆ ได้แก่ การ

สื่อสาร สังคมวิทยา อาชีววิทยา จิตวิทยา ฯลฯ มาใช้ร่วมกัน การศึกษารั้วนี้ จะทำให้เห็นความเสี่ยงไม่ได้เกิดขึ้นจากประสบการณ์ตรง (Direct Experiences) แต่เป็นประสบการณ์ผ่านสื่อกลาง (Mediated Experiences) ที่มีอำนาจ คือ สื่อมวลชน สื่อใหม่หรือสื่อสังคมออนไลน์ (Hinvimarn, 2010)

สมสุข หินวิมาน (Hinvimarn, 2010) นำเสนอว่าความเสี่ยงกลายเป็น ประเด็นที่ เกี่ยวพันกับชีวิตวัฒนธรรม (Cultures) วัฒนธรรมย่อย (Subcultures) เป็นประเด็นใกล้ชิด/ ใกล้ตัวของผู้คนร่วมสมัย พบได้ใน ชีวิตประจำวัน ตามที่ซีริส Brain Works ได้นำเสนอความเจ็บป่วยทางสมองที่ เกิดขึ้นจากการใช้ชีวิตประจำวัน และสามารถที่จะเกิดขึ้นได้ภายในครอบครัว

อุลริช เบ็ค (Ulrich Beck) อ้างจากสมสุข หินวิมาน (Hinvimarn, 2010) อธิบายว่าภาวะความเสี่ยงไม่มีชนชั้น ไม่มีพรมแดน ถือเป็นภาวะที่มีความ เท้าเทียมกันกลายเป็นหมู่บ้านโลกแห่งความเสี่ยง (The Global Village of the Risk) เชื่อมโยงกับซีริส คือ ไม่ว่าใครก็สามารถที่จะเป็นโรคทางสมองได้ โรคมีความ หลากหลาย โดยที่แพทย์ด้านประสาทวิทยาพยายามหาวิธีการรักษา ผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย และทำการวิจัยให้ได้ข้อค้นพบใหม่ ๆ

บทวิจารณ์

ผู้เขียนนำเสนอบทวิจารณ์แบ่งเป็น 3 ประเด็น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ประเด็นแรก เรากำลังอยู่ในสังคมแห่งความเสี่ยงท่ามกลางความ เจริญเติบโตในทุก ๆ ด้าน มนุษย์ได้รับผลกระทบจากพฤติกรรม ความเป็นอยู่ และการใช้ชีวิตประจำวัน แม้ว่าซีริส Brain Works นำเสนอเล่าเรื่องราวความ เก่ง ความสามารถของแพทย์ ชุดความรู้ งานวิจัยใหม่ เครื่องมือการรักษา โรงพยาบาลที่ทันสมัย และการพัฒนา AI (Artificial Intelligence) แต่ไม่ว่าจะ จะเอาชนะโรคภัยไข้เจ็บทางสมองได้ทั้งหมด

ซีริสได้ชี้ให้เราใช้ชีวิตที่พบกับความเสี่ยงกับสมองให้น้อยที่สุด รวม ไปถึงการดูแลสมอง ผ่านการเล่าเรื่องราวที่ชัดเจน และมีความถูกต้องตามหลัก

ทางการแพทย์ที่พิสูจน์ได้ ถือเป็นการนำเสนอความจริงทางวิทยาศาสตร์ที่ได้รับการทดสอบมาแล้วผสมกับศาสตร์และศิลปะในการผลิตความบันเทิงที่ยังคงได้รับอรรถรสของความสนุกสนาน ทำให้ผู้รับชมได้เกิดการตระหนัก ระวัง ระมัดระวังไปพร้อม ๆ กัน ถือว่าซีรีส์ทำได้อย่างน่าสนใจ

ประเด็นที่สอง คือ แนวทางการนำเสนอเนื้อหา มีรายละเอียดต่อไปนี้

1. เนื้อหาของซีรีส์เรื่องนี้มีลักษณะที่แสดงความชัดเจน (Explicitness) คือ การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโรคทางสมองโดยตรงไปตรงมาตามความเป็นจริงของโรคและอาการที่เกิดขึ้น ซึ่งจากการศึกษาจำนวน 35 ชิ้นงานของ O’Keefe (1998 และ 2002) พบว่า การนำเสนอเนื้อหาอย่างชัดเจนจะช่วยเพิ่มพลังการโน้มน้าวใจได้ คำแนะนำที่ถูกบอกเล่าจะมีประสิทธิภาพอย่างมาก เนื่องจากเนื้อหาที่พบในซีรีส์ไม่สามารถที่จะให้ผู้รับชมตีความหรือทำความเข้าใจเองได้ เพราะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับโรคร้ายซึ่งจะต้องปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เช่นเดียวกับ Explicit Justification เป็นการแสดงเหตุผลสนับสนุนหรือหลักฐานอย่างชัดเจนทางการแพทย์ที่นำไปสู่ข้อสรุป โดยเฉพาะการอ้างอิงแหล่งที่มา (Information Sourcing) ที่ชัดเจนจะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือ แม้ว่าข้อมูลจะเข้าใจยากและห่างไกลจากชีวิตประจำวันของผู้รับชมก็ตาม

ซีรีส์เรื่องนี้แสดงให้เห็นกระบวนการผลิตด้านเนื้อหาผ่านการเขียนบทและการผลิตที่คำนึงถึงความชัดเจน รายละเอียดที่เกี่ยวข้องแม้จะยากแต่สามารถเล่าเรื่องราวเนื้อหาให้เข้าถึงผู้รับชมผ่านทั้งสื่อมวลชนดั้งเดิมและสื่อใหม่ หมายความว่า เนื้อหาเดียวกัน ผู้ผลิตสามารถที่จะนำออกอากาศได้ไม่ว่าจะอยู่บนแพลตฟอร์มใดก็ตามที่จะทำได้รับชมกันในวงกว้างที่สุด ซึ่งนั่นย่อมหมายถึงชุดความรู้ที่ถูกถ่ายทอดผ่านซีรีส์จะถูกรู้จักมากขึ้น

2. การนำเสนอเนื้อหาทางการแพทย์ที่เร้ามักจะพบอยู่เสมอ คือ การเลือกใช้เนื้อหา “ความกลัว” เพื่อทำให้ผู้รับชมได้เกิดการตระหนักและมีความระมัดระวังในการใช้ชีวิตเพื่อให้ความปลอดภัยกับสมองมากที่สุด

จากการศึกษาของ Jose M. Mas และคณะ ในปี 2023 (Mas et al.,

2023) พบว่า การสร้างความกลัว (Fear Appeal) คือ การนำเสนอเนื้อหาโรคทางสมองที่ชี้ให้เห็นถึงอันตรายของโรคนั้นที่อาจจะส่งผลกระทบเชิงลบต่อผู้รับชมหากเพิกเฉยหรือไม่ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพราะความกลัวมีส่วนช่วยกระตุ้นระดับความตื่นตัว (Arousal) และอารมณ์เชิงลบ (Negative Valence) โดยผู้ผลิตเลือกใช้ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมจะช่วยดึงดูดความสนใจ (Attention) ได้ดีกว่าการสื่อสารในลักษณะการให้ข้อมูลแบบเรียบ ๆ แต่ความกลัวจะต้องคำนึงถึงความสามารถในการรับความกลัว ซึ่งผู้รับชมแต่ละบริบทจะรับความกลัวได้ไม่เท่ากัน

ประเด็นที่สาม สูตรการเล่าเรื่อง Edutainment แม้จะเป็นสูตรสำเร็จการเล่าเรื่องของอุตสาหกรรมความบันเทิง กล่าวคือ การมอบความสนุกพร้อมกับสาระ ภายใต้องค์ประกอบย่อย ๆ แต่มีรายละเอียดที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

ประการแรก การใช้นักแสดงนำที่มีชื่อเสียงทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นที่รู้จักในระดับโลก มีผลต่อการดึงดูดให้ผู้รับชมเกิดความสนใจและขยายต่อไปถึงการซื้อขายซีรีส์นำไปออกอากาศต่างประเทศ เช่น ในประเทศไทยมีการเผยแพร่ออกอากาศในหลาย ๆ สื่อ และหลายช่องทางทั้งหน้าจอปกติ แพลตฟอร์มออนไลน์ และสื่อใหม่

ประการที่สอง โครงเรื่องที่เริ่มมีจุดเริ่มต้น ตั้งเป็นคำถามชวนให้ติดตามร่วมค้นหาคำตอบไปด้วยกัน จุดไคลแมกซ์ ตัวละครเอกจะผ่านพ้นช่วงวิกฤตได้หรือไม่ จุดคลี่คลาย ปมที่ค้างคาจะถูกเปิดเผยหรือไม่ และนำไปสู่พัฒนาการใหม่ ๆ ของการรักษาโรคไซโคพาทได้หรือไม่ และการทิ้งท้ายปริศนาคดีใหม่ที่น่าจะนำไปสู่ภาคถัดไปหรือไม่

ประการที่สาม ลักษณะการรับชมขึ้นอยู่กับสื่อที่ออกอากาศ ได้แก่ การเล่าเรื่องที่แบ่งเป็นตอน ๆ ละ 1 ชั่วโมง ตามคุณลักษณะของซีรีส์ เมื่อออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์หลักช่วงแรกในประเทศเกาหลีใต้และในประเทศอื่น ๆ และออกอากาศที่สามารถรับชมได้ต่อเนื่องเมื่อเผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์หรือสื่อใหม่ ทำให้ซีรีส์ถูกเข้าถึงได้ตามพฤติกรรมเปิดรับสื่อของผู้รับชม

ประการที่สี่ รูปแบบการนำเสนอ (Genre) ที่ผสมกันหลายประเภท ได้แก่ ตลก รัก (ครอบครัว เพื่อน และคนรัก) สนุก เศร้า สืบสวน สอบสวน ปริศนา ปัญหา (ครอบครัว และเพื่อน) วิทยาศาสตร์การแพทย์ทางสมอง และ สารความรู้ทางการแพทย์ด้านสมอง ทำให้การเล่าเรื่องมีความหลากหลาย น่าติดตาม และนำเสนอการเล่าเรื่องที่ซีรีส์ไม่มีนางเอก มุ่งเน้นให้ความสำคัญไปที่การให้ความรู้และสาระประโยชน์โรคร้ายทางสมอง โดยเฉพาะโรคไซโคพาท

ประการที่ห้า การใช้เสียง ภาพ และการดุนในเล่าเรื่องราว (Animation) ทำให้การเล่าเรื่องสมองทางการแพทย์มีความเข้าใจง่ายและมีความชัดเจนในการอธิบายแต่ละโรคทางสมอง ผู้รับชมสามารถทำความเข้าใจผ่านการแสดงของตัวการ์ตูนและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้

ประการที่หก เนื้อหามีความสากล คือ วิทยาศาสตร์สมอง ที่มีชุดความรู้ทางการแพทย์อย่างเดียวกัน เล่าได้ในทุก ๆ ที่แม้ว่าจะต่างบริบทกัน การเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการต่อยอดงานวิจัยใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องที่จะแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางการรักษาโรคทางสมอง

ประการที่เจ็ด ช่องทางการออกอากาศผ่านสถานีโทรทัศน์ระดับชาติ ในช่วงเวลาที่มีผู้รับชมมากที่สุด (Prime time) และสามารถนำไปเผยแพร่ผ่านประเทศต่าง ๆ และผ่านสื่อใหม่อื่น ๆ ได้ โดยไม่ต้องมีการดัดแปลงหรือผลิตขึ้นมาโดยเฉพาะ จากการที่มีเนื้อหาสากล

ประการที่แปด คือ การเขียนบทละครและบุคลิกลักษณะตัวละครที่อิงตามข้อเท็จจริงทางการแพทย์ทั้งหมด แม้จะเป็นข้อมูลทางการแพทย์ โรคด้านสมอง แต่ผู้ผลิตทำให้ผู้รับชมเข้าใจได้ไม่ยาก ผ่านบทบาทการแสดงของนักแสดงหลักที่เป็นนักประสาทวิทยา และจากประการที่หกที่นำตัวการ์ตูน Animation มาเป็นตัวช่วยในการนำเสนอเรื่องราวในซีรีส์ให้มีความน่ารักแม้ว่าจะอธิบายข้อมูลทางสมองที่มีคำศัพท์เฉพาะทางก็ตาม

ประการที่เก้า คือ ผู้ต้องสงสัยในคดีฆาตกรรมมีหลากหลายช่วงวัย ตั้งแต่เด็กเล็ก (7 ขวบ) วัยรุ่น (นักเรียนมัธยมต้น) ไปจนถึงผู้ใหญ่ ประเด็นความ

รุนแรงในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างแม่เลี้ยงกับลูกเลี้ยง ทำให้ชีรีส์มีหลากหลายแง่มุม แต่ได้ข้อคิดที่ดีในการพัฒนาความสัมพันธ์ในทุกช่วงวัย

ประการสุดท้าย ชีรีส์มีความสมจริง เล่าเรื่องอาชีพ “หมอหรือแพทย์” ที่ไม่เป็นคนดีตลอดเวลา บางครั้งดี บางครั้งร้าย (เห็นแก่ตัว เอาตัวรอด ทำทุกอย่างที่จะทำให้ได้รับผลประโยชน์มากที่สุด) ทำความผิดได้ เช่นเดียวกับชีวิตมนุษย์ที่พบเห็นได้ทั่วไป

อย่างไรก็ตาม ชีรีส์ทำให้เราเห็นผู้ที่เป็นศูนย์กลางของอำนาจหลักและมีความเชี่ยวชาญในการผลิตความหมายของความเลวร้ายทางสมอง คือ แพทย์ด้านประสาทวิทยา ในฐานะผู้เชี่ยวชาญที่จะสามารถเล่าเรื่องราวโรคร้ายทางสมองและโรคอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ พร้อมกับการให้คำแนะนำที่เราเชื่อว่ามีควมถูกต้อง นอกจากนี้ ชีรีส์ยังทำให้เราทราบว่าการไขคดีอาชญากรรมที่ต้องอาศัยความรู้ของตัวละครแพทย์ประสาทวิทยาทำงานร่วมกับตำรวจ ไม่ใช่เพียงแค่ความสามารถของตำรวจเท่านั้น แม้ว่าก่อนหน้านี้จะมีแพทย์เข้ามาจัดการไขคดีมาบ้างแล้ว

สรุป

การเล่าเรื่องในรูปแบบชีรีส์ความบันเทิงแบบมีสาระ พร้อมได้สมมติฐานใหม่ของผู้ที่มีแนวโน้มจะเป็นไซโคพาท สอดแทรกสาระความรู้ที่เกี่ยวกับการทำความรู้สมอง การทำงานของสมอง โรคสมองที่พบ สาเหตุ การจัดการ การควบคุม แนวทางการรักษา ข้อกฎหมาย แง่คิดการใช้ชีวิต หลักจิตวิทยา หลักการดำรงชีวิต เปรียบเสมือนโลกจำลองหรือประสบการณ์ทางอ้อมที่ทำให้ผู้รับชมได้เรียนรู้สมองผ่านชีรีส์ ด้านสาระต่าง ๆ ที่ถูกนำเสนอแม้จะเป็นเนื้อหาทางการแพทย์แต่รับชมได้อย่างสนุกและเข้าใจง่าย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ซีรีส์ Brain Works มีความน่าสนใจศึกษาในแง่มุมมองของการให้ความรู้ผสมสาระความบันเทิงภายใต้เนื้อหาทางการแพทย์ การสืบสวน สอบสวนคดีอาชญากรรม ซึ่งสามารถนำมาเป็นต้นแบบ (Model) ให้กับการผลิตซีรีส์หรือละครในประเทศไทยได้ กล่าวคือ การนำชุดความรู้ทางการแพทย์ผสมกับความบันเทิงที่จะช่วยทำให้ผู้รับชมได้ทั้งความรู้และความสนุกสนาน ช่วยให้ผู้รับชมเข้าใจประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพได้อย่างง่าย ๆ สอดคล้องกับจริตของผู้รับชมคนไทยที่ชอบความสนุกสนาน เข้าถึงได้ มีประโยชน์ เข้าใจง่าย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

การทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความรู้และชุดความรู้ทางด้านสุขภาพและการแพทย์ กับฝ่ายเขียนบทอุตสาหกรรมความบันเทิงที่ทราบแนวทางการเขียนบทให้สนุก ชวนให้ติดตาม การเล่าเรื่อง เนื้อหาที่น่าสนใจ โดยมีเป้าหมายเดียวกัน คือ ทำให้ผู้ชมได้รับประโยชน์จากการรับชม ได้รับทั้งสาระ ความรู้ และความบันเทิง สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ผลิตได้ จึงสมควรที่จะนำไปพิจารณาเป็นนโยบายในการผลิตซีรีส์ในประเทศไทยได้

ที่ผ่านมา ผู้ผลิตละครไทยประสบความสำเร็จในแง่ของความนิยมและได้รับเสียงชื่นชมมาแล้วในการบอกเล่าละครที่นำเสนอเรื่องราวการแพทย์ สมุนไพรไทย และอาหารเป็นยา จึงไม่น่าจะเกินความสามารถของผู้ผลิตละครไทยที่จะก้าวไปสู่การผลิตเนื้อหาด้านสุขภาพที่ผู้รับชมได้รับความสนุกและความรู้ที่มีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น เพื่อทำให้ผู้คนทั่วโลกได้รับรู้ว่าประเทศไทยเองก็มีชุดความรู้ทางด้านสุขภาพ การดูแลตัวเองที่น่าสนใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้ไม่ยากเช่นกัน

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

จากบทความวิชาการครั้งนี้ จะเห็นได้ว่าการก้าวข้ามอุปสรรคที่สำคัญ คือ การทำงานร่วมกันระหว่าง 4 ภาคส่วนสำคัญ ได้แก่ ภาครัฐ ผู้บริหารสื่อ/ช่องทางการเผยแพร่หรือออกอากาศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน หรือองค์กรการกุศลและผู้ผลิตละครที่จะต้องทำหน้าที่ของตัวเองและต้องทำงานประสานความร่วมมือกัน โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การทำให้ประชาชนหรือผู้รับชมมีสุขภาพที่ดี และหรือมีสุขภาพะที่ดีมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ โดยมีรายละเอียดแต่ละภาคส่วนดังนี้

สำหรับภาครัฐ: ในฐานะผู้สนับสนุน ส่งเสริม และกำหนดนโยบายในระดับประเทศ

นโยบายส่งเสริมการสื่อสารประเด็นสุขภาพที่เป็นตัวกลางที่จะเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานด้านสุขภาพกับผู้ผลิต/ ผู้จัดละครไทย อำนวยความสะดวกด้านแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และงบประมาณในการผลิตและออกอากาศทางช่องหลักและช่องทางออนไลน์ที่หลากหลาย รวมทั้งการสนับสนุนให้มีการส่งออกละครดังกล่าวเพื่อนำรายได้เข้าสู่ประเทศ

สำหรับผู้บริหารสื่อหรือผู้บริหารช่องทางการเผยแพร่: ในฐานะผู้ผลักดัน

นโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ผลิต/ ผู้จัดละครได้นำเสนอละครชุดที่เป็นรูปแบบรายการใหม่ ๆ โดยได้เอื้อรสนทั้งการรับชมละครควบคู่สาระความรู้ด้านสุขภาพ เพื่อให้ได้รับความนิยม (Rating) จากผู้รับชม ผู้บริหารควรมอบหมายให้นักแสดงที่มีชื่อเสียงและมีฝีมือการแสดงได้รับบทเด่นหรือเป็นตัวนำ พร้อมทั้งการจัดอบรมปฏิบัติการ (Workshop) ให้กับนักแสดงเพื่อให้มีความสามารถในการแสดงละครได้อย่างสมบทบาท

สำหรับหน่วยงานด้านสุขภาพ: ในฐานะผู้เป็นเจ้าของชุดความรู้ด้านสุขภาพ

การกำหนดหรือปรับเปลี่ยนนโยบายการทำงานด้านประเด็นสุขภาพให้

มีความน่าสนใจ สนุก และน่าติดตาม เปลี่ยนภาพจำเดิมที่เคยเป็นมา โดยร่วมมือกับผู้ผลิตละครไทย เพื่อมุ่งให้ข้อมูลด้านสุขภาพที่ถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย แต่รับชมได้ง่าย ๆ เกิดความสนุกสนานในระหว่างการรับชมไม่แตกต่างจากการรับชมละครที่เคยเป็นมา

สำหรับผู้ผลิตละคร: ในฐานะผู้ผลิตป้อนสู่ช่องทางการเผยแพร่ต่าง ๆ

สูตรและแนวทางการผลิตละครโทรทัศน์ที่ผสมรวมคุณลักษณะเด่นของความเป็นละคร คือ สนุกสนาน ผ่อนคลาย ดารานักแสดงที่มีชื่อเสียง มีฝีมือในการแสดง ทีมงาน กล้าที่จะคิดนำเสนอโครงเรื่อง (Plot) ที่แตกต่างจากเดิม เนื้อหาที่ให้ทั้งสาระความรู้ด้านสุขภาพที่เข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติตามได้ไม่ยาก และเพลิดเพลินในการรับชม จากการตัดเย็บเนื้อหาให้เป็นไปตามรูปแบบรายการ (Genre) ที่ต้องการ โดยเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรทางการแพทย์และทีมงานการผลิตอุตสาหกรรมความบันเทิง

เอกสารอ้างอิง

- Mas, J. M., Gomes, A., & Carrero, O. (2023). Emotions in fear communication: A cross-cultural neuromarketing approach. *Psychology & Marketing*, 41(4), 697-718. Wiley Online Library.
- O’Keefe, D. J. (1998). Justification explicitness and persuasive effect: A meta-analytic review of the effects of varying support articulation in persuasion messages. *Argumentation and Advocacy*, 35(2), 61-75.
- O’Keefe, D. J. (2002). The persuasive effects of variation in standpoint articulation. In F. H. van Eemeren (ed.), *Advances in Pragma-Dialectics* (pp. 65-82). Sic Sat / Sage.
- O’Keefe, D. J., & Hoeken, H. (2021). Message design choices don’t

- make much difference to persuasiveness and can’t be counted on—not even when moderating conditions are specified. *Frontiers in Psychology*, 12, 664160. doi.org.
- Shin Min-Hee. (2024). Korean dramas take lead in raising awareness for mental health. <https://koreajoongangdaily.joins.com/news/2024-01-16/national/kcampus/Korean-dramas-take-lead-in-raising-awareness-for-mental-health/1959110>
- Soompi.com. (2023). 3 Reasons Viewer Are Already Hooked On “Brain Works” <https://www.soompi.com/article/3-reasons-viewers-are-already-hooked-on-brain-works>
- Somsuk Hinvimarn. (2010). Communication and Risk Society. *Journal of Management Science Chiangrai Rajabhat University*, 5(1), 27-52.
- Tada-amnuaychai, M. (2020). K-Drama Series and Social-constructed reality in 2020. *Siam Communication Review*, 21(1), 229-240.
- Toolkhamrak, K. (2022). Health Communication Asperger’s syndrome on series “Extraordinary Attorney Woo”. Communication Studies. Master Degree of Arts. Faculty of Journalism and Mass Communication. Thammasat University.
- Van et al., (2021). Use of Korean dramas to facilitate precision mental health understanding and discussion for Asian Americans. *Health Promotion International*, 36, 1425-1438.